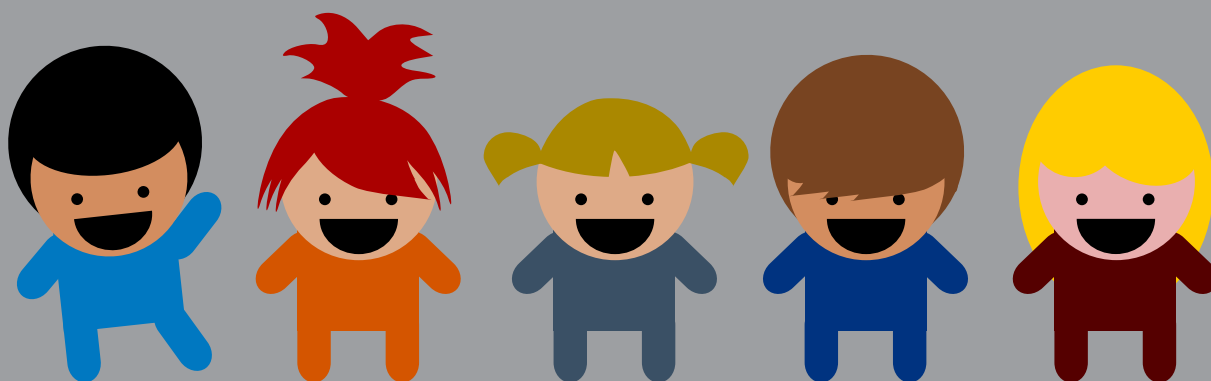


# [autismebladet]

LANDSFORENINGEN AUTISME  
MEDLEMSBLAD NUMMER 3 - 2018

Børn gør det godt,  
hvis de kan...



# KOM PÅ KURSUS MED ROSS W. GREENE

- og få rabat som medlem af Landsforeningen Autisme

"Børn gør det godt, hvis de kan". Og hvis de ikke gør det, er det ikke fordi de er manipulerende, egoistiske eller andet negativt, men fordi de ikke har de kompetencer, de skal bruge. Det handler derfor om at finde ud af, hvilke kompetencer, barnet skal lære – og som ofte vil være de samme udfordringer på tværs af en række diagnoser som autisme, ADHD mv.

Ross W. Greenes grundlæggende princip er, at lærere, pædagoger og forældre skal finde dialog-baserede løsninger, hvor der tages hensyn til både barnets og den voksnes behov. Det skaber langt færre konflikter i hverdagen, og børnene lærer en masse kompetencer, de får brug for senere i livet. Og det er vigtigt for Ross Greene, at det at lytte til børnene og finde fælles løsninger ikke er det samme som altid at give efter og aldrig stille krav til børnene. Tværtimod.



Ross W. Greene er kendt for at være garant for levende, engagerende og givende undervisning på et både højt fagligt niveau, med mange konkrete og sigende eksempler – og en hel del humor.

## ROSS W. GREENE AFHOLDER FØLGENDE KURSER:

**Mandag den 14. maj 2018, København:** Introduktion til Fælles Proaktiv Problemløsning (som er den nye, samtlende titel på hans pædagogiske principper, og som tidligere hed Samarbejdsbaseret Problemløsning).

**Tirsdag den 15. maj 2018, København:** Overbygningskursus, hvor Ross Greene går dybere ned i begreberne og ikke mindst underviser i, hvordan man vurderer elevernes kompetencer for at kunne sætte målrettet ind i forhold til den enkelte elevs udfordringer.

**Onsdag den 16. maj 2018, Aarhus:** Introduktion til Fælles Proaktiv Problemløsning og en introduktion til arbejdet med at vurdere elevernes kompetencer og udfordringer.

Pris pr. dag: 1.950 kr.

Samlet pris for begge dage i København: 3.450. kr.

**RABAT**

Køb to dage,  
spar 500 kr.

Køb én dag,  
spar 200 kr.

## FÅ MERE AT VIDE

Læs mere om kurserne og om Ross W. Greenes metode "Fælles proaktiv problemløsning" på hjemmesiden [www.rossgreeneid danmark.dk](http://www.rossgreeneid danmark.dk)

## TILMELDING

Gå ind på [www.SIKON.dk](http://www.SIKON.dk), hvor der i venstre side vil være en fane, der hedder "Ross Greene". Her kan du tilmelde dig og få del i rabatten.



**SIKON** 2018

Alle Ross Greenes bøger vil kunne købes med rabat (betal 200 kr. pr. bog mod normalpris 299 kr.) i forbindelse med tilmelding til kurserne.



*Hendes Kongelige Højhed  
Prinsesse Marie er protektor  
for Landsforeningen Autisme.*

## MEDLEMSBLAD NR. 3 - 2018

Medlemsbladet udgives af  
Landsforeningen Autisme

**Ansvarshavende redaktør**  
Heidi Thamestrup  
formand@autismeforening.dk

**Redaktion**  
Heidi Thamestrup  
Fie Hviid Olesen

**Tryk** Filipsen Grafisk Produktion  
**Oplag** 8.200 stk  
**ISSN** 2245-3423

Vil du have en annonce i Autismebladet?  
Kontakt: [redaktion@autismeforening.dk](mailto:redaktion@autismeforening.dk)

Annoncer og artikler fra samarbejdspartnere  
og annoncører i Autismebladet er ikke nødven-  
digvis udtryk for Landsforeningen Autismes  
holdninger

Indlæg, kommentarer, bidrag mv. bedes  
sendt til [redaktion@autismeforening.dk](mailto:redaktion@autismeforening.dk)  
Bladet sendes gratis til Landsforeningen  
Autismes medlemmer

## INDHOLD

En beslutning om tvang er en beslutning om at krænke et andet menneske... . . . . .	4
Ross Greene har revolutioneret pædagogikken . . . . .	7
Ross Greene har en plan - og den virker. . . . .	12
Ross Greenes metode gav 'Plads til Alle' . . . . .	16
Kredsens aktiviteter . . . . .	22



# En beslutning om tvang er en beslutning om at krænke et andet menneske...

*Af Heidi Thamestrup, landsformand for Landsforeningen Autisme.*

Pr. 1. januar 2018 trådte en ny lov i kraft på sundhedsområdet - tvangsbehandlingsloven.

Loven er tænkt som en sikkerhed for, at "varigt inhabile" kan få hjælp i sundhedssystemet på trods af, at de ikke selv kan tage stilling til, om de har brug for en behandling, og om de vil tage imod den.

Fysisk tvang er et drastisk indgreb i menneskers ret til personlig frihed. Enhver form for tvang indeholder, implicit, en krænkelse. Tvang er igennem tiderne ofte blevet legitimeret med italesættelser, der forklarer og retfærdiggør et givent tvangsindgreb. Oftest italesættes tvangen som et ansvar for den andens helbred, som man tager på sig som forælder, som lærer eller som professionel, fordi det pågældende mennesker ikke selv kan tage beslutningen. Som oftest, fordi personen ikke ved bedre, er intellektuelt udfordret, somatisk syg, psykisk ustabil - eller på anden måde dømmes utilregnelig.

Voksne mennesker udsat for tvang - typisk i psykiatrien - reflekterer efterfølgende over tvangshandlingen som nødvendig for genvindelsen af kontrol i deres eget liv. Men mange andre fortæller, at det tvangsmæssige overgreb har betydet livslange traumer, der ofte har været forbundet med en følelse af hverken at blive set, hørt eller mødt med respekt for deres person. Følelser som ydmygelse, eksponering og afmagt genkaldes af mennesker, når de beskriver episoder, hvor de har været underlagt tvangsbehandling.

Beskrivelsen "varigt inhabil" kradser mig i nakken som et stift vaskemærke. Hvad betyder varigt inhabil, og hvem skal bedømme, om man er det? Man skal kende mennesker rigtigt godt og have en relation til dem, før man kan vurdere, om de er i stand til at tage beslutninger om deres eget liv. Og måske særligt, hvis de har autisme?

I Norge indførte man tvangsbehandling i 2011, og i 2013 evalu-

erede man den norske lov. En af de ting, man fandt, var, at lovgivningen bar en risiko for utilsigtede konsekvenser, blandt andet i form af uhjemlet anvendelse af tvang, samt at lovgivningen kunne misbruges til at spare penge og effektivisere. Man fandt også, at en del af de juridiske begreber, såsom samtykkekompetence og tillidskabende tiltag, var for uklare og for vanskelige at omsætte til praksis for de sundhedsprofessionelle.

Landsforeningen Autisme erkender, at brug af tvang i sundhedssystemet kan være berettiget. Vi anerkender at det i akutte, livstruende situationer kan være nødvendigt at udføre en behandling, uden at det menneske, som behandlingen udføres på, har indvilliget i behandlingen. Her er det vigtigt for mig at understrege, at brug af tvang skal være den absolutte undtagelse fra reglen, og at tvang AL-TID er en krænkelse. Dette gælder, uanset hvad der ligger til grund for tvangsbehandlingen.

Autismeområdet udmærker sig ved i en årrække at have haft fokus på udvikling af socialpædagogiske metoder med det formål at undgå uetisk behandling - herunder tvang - i relationen mellem professionelle og borgere med autisme. I praksis har det vist sig, at den langsigtede pædagogiske indsats, den gode relation samt fokus på borgerens rettigheder som et ligeværdigt menneske forebygger "nødvendigheden" af en hvilken som helst form for tvang.

Jeg er grundlæggende imod tvang. Men jeg har selv flere gange stået i situationer, hvor jeg har følt mig magtesløs og har brugt tvang. Jeg har stået i situationer, hvor jeg har følt, at jeg ikke havde flere ressourcer eller ikke havde andre værktøjer, eller at noget var mit ansvar, og at det ansvar skulle løftes - uanset hvad. Det har altid været i situationer, hvor jeg har været den største. Situationer, hvor jeg har været den med mest livserfaring. Situationer, hvor jeg har haft magten - også definitionsmagten i forhold til, hvad det er der er rigtigt - og forkert:

"Det er vigtigt at børste tænder, ellers rådner tænderne og falder ud. Hvis man ikke har tænder, kan man ikke tygge sin mad. Vi børster tænder nu!".

Da mine egne børn blev store nok til, at jeg kunne kommunikere med dem, forklare og vise dem ting, var det definitivt slut med at holde dem fast og bestemme over dem - det var en etisk umulighed. Der var kun pædagogikken tilbage...

Mine børn observerede meget og handlede kun lidt. De havde helt utroligt svært ved at tage stilling

til noget som helst, og det var tydeligt for mig, at de ikke kunne forestille sig sociale scenarier og endnu mindre regne konsekvensen af deres egne handlinger i situationerne ud.

Det var på det tidspunkt, at jeg helt tilfældigt læste en bog om "Samarbejdsbaseret Problemløsning" af Ross Greene.

Måske var det i virkeligheden her, at mine børn fik en chance for at vise mig, at de virkelig gerne ville gøre det rigtige, når bare de forstod, hvad det rigtige var.

Det åbenbarede sig for mig, på en af de allerførste sider i Ross bog, at jeg kunne "låne" børnene mine egne eksekutive funktioner.

Jeg kunne sætte ord på mine tankeprocesser.

Jeg kunne opliste viften af muligheder og finde på flere sammen med mine børn. Jeg kunne gennemgå fordele, ulemper og konsekvenser ved en hvilken som helst situation. Folde den helt ud.

Gøre den gennemskuelig, konkret og håndgribelig. Analysere situationer og finde mulige reaktioner. Sammen gav vi reaktionerne karakterer efter, om vi fandt dem gode, mindre gode, dårlige, virkeligt dårlige - eller sjove.

Idag klarer min datter hele processen selv - jeg ved det - for hun taler højt imens.

Dette nummer af Autismebladet handler om, hvordan Ross Greene revolutionerede pædagogikken. Hvordan han kom frem til en visshed om, at børn gør det så godt, som de kan.

- det gælder i øvrigt alle mennesker...

God fornøjelse med dit Autismeblad!



Heidi Thamestrup





# Ross Greene har revolutioneret pædagogikken

Af Bo Hejlskov Elvén, autoriseret psykolog

“Skal man diskutere – og løse – adfærdsproblemer hos børn i dag, kommer man ikke udenom at inddrage Ross W. Greenes tanker. Og så er det lige meget, om man er forælder, lærer, pædagog eller psykolog.” Det mener psykologen Bo Hejlskov Elvén.

Jeg var på en konference i Göteborg i efteråret 2016. Vi var fem psykologer og pædagoger, som i tre dage skulle holde oplæg for en masse lærere. En af de andre oplægsholdere var Ross. En af de ting, som slog mig i de dage, var, at Ross hver dag spiste hurtigt, så han kunne få tid at ringe og vække sin søn. Når klokken blev 12:30 i Sverige, var det tid for Ross' 14-årige søn at stå op i Maine, USA. Så Ross ringede og vækkede ham. Jeg har selv haft 14-årige børn. De

er ikke altid lette at få op af sengen. De vil ikke altid vækkes. Men med et roligt tonefald og stor empati kunne Ross tale knægten op af sengen på flere tusind kilometers afstand. Uden at hæve stemmen. Jeg spurgte ham, om der ikke var andre voksne til stede, som kunne vække knægten, og Ross svarede, at det var der selvfølgelig. Men Ross syntes, at det at vække sit barn var en af de bedste stunder i løbet af dagen. Den ville han ikke gå glip af, bare fordi han var på den anden side af jorden.

Og der stod jeg med en oplevelse af, at det at vække en fjortenårig er en nødvendig, men ofte ret ubehagelig oplevelse. Måske fordi jeg, da mine børn var fjorten år gamle, stadig havde en forestilling om, at de var dovne og skulle motiveres. At de bare skulle tage sig sammen, så jeg kunne slippe for at vække dem. I stedet for at se det som ikke kun nødvendigt, men også hyggeligt. Tænk, så mange gode stunder jeg kunne have haft, hvis min indstilling havde været anderledes.

## Ross Greene kan noget særligt

Det, Ross W. Greene vil med sine bøger og sit arbejde, er at få os allesammen til at forstå, at børn gør deres bedste. Det burde ikke være så umuligt at forstå, men meget pædagogisk arbejde og opdragelse har som udgangspunkt, at børn er dovne og uvorne og skal afrettes. Den tanke har været med os i tusindvis af år, men det gør den ikke til sandhed.

Ross W. Greene kunne i sin første bog, Det eksplosive barn, få alle os fagpersoner til at tænke over og sætte spørgsmålstejn ved de forestillinger om børn og om pædagogik, vi gik rundt med uden at tænke nærmere over dem. Det eksplosive barn blev ikke kun en af de mest omtalte og elskede bøger om børn, den er også en milepæl inden for psykologisk teoridannelse om adfærdsproblemer.

For Ross Greene væltede virkelig den pædagogiske verden og åbnede op for, at pædagogik og opdragelse er andet end at få børn til at



opføre sig ordentligt. Det kan i stedet handle om at skabe forudsætninger for, at børnene kan opføre sig ordentligt og udvikle sig positivt. For det vil børn gerne.

Hans arbejde har også revolutioneret forskningen i pædagogik og opdragelse. Han fik forskerne til at stille bedre spørgsmål, og i dag ved vi ikke kun, at Ross' metoder virker – vi ved også, at hvis vi kan få forældre og pædagoger til at se på børn på samme måde, som han gør, bliver deres opdragelse mere "effektiv".

Det kan lyde mærkeligt, at en måde at tænke på kan være effektiv, men tanken styrer handlingen, så hvis vi ser børnene som uopdragne, skælder vi ud, og ser vi dem som børn, der gør deres bedste, tilpasser vi vores krav og forventninger.

Og det er mere effektivt at tilpasse krav og forventninger end at skælde ud.

### En humanistisk tilgang til adfærdsproblemer

Første gang jeg stødte på Ross W. Greenes arbejde, blev jeg fuldstændig overvældet af, hvor tydeligt det humanistiske budskab fremstod.

Det eksplosive barn var noget helt nyt. Det var en bog om en humanistisk tilgang til adfærdsproblemer hos børn, hvor man ikke kun fokuserede på, hvad vi ikke bør gøre, men hvor man beskrev en mængde metoder, som næsten hvem som helst kan udføre. Og de blev ikke kun fremført med humanistiske argumenter, men med base i forskning og den neuropsykologi, som samtidig var på vej frem på alle fronter inden for pædagogik og psykologi. Og selvom bogen kom med et helt nyt perspektiv, passede den lige ind i en dansk pædagogisk tradition.

Den humanistiske pædagogiske tradition i Danmark startede med de helt store, Kierkegaard og Grundtvig, og har altid ligget som en un-

dertone i den pædagogiske debat. I de senere årtier har pædagoger som Jesper Juul og Erik Sigsgaard holdt den humanistiske fane højt ud fra helt forskellige udgangspunkter både videnskabeligt og pædagogisk. Sideløbende har der dog været flere retninger, inden for hvad man skulle kunne kalde en antihumanistisk pædagogik, som hver især har haft vidt forskellige, videnskabelige og pædagogiske udgangspunkter.

Forskellen mellem de to skoler er, at humanisterne går ud fra, at børn gør deres bedste og bare skal have støtte og vejledning for at udvikles så godt, de nu kan, mens det, vi kan kalde antihumanisterne, tager udgangspunkt i, at børn skal styres og påvirkes for at udvikle sig i den retning, vi ønsker. Denne opdeling går på tværs af de teoretiske skel, vi ellers plejer at tale om i pædagogikken og psykologien.

Den lange danske humanistiske tradition er unik i hele verden. Der-





### Også velegnet for forældre

Ross Greene fokuserede i sine første to bøger – Det eksplosive barn og Fortabt i skolen – på arbejdet med udfordrede børn, dvs. børn med autisme, ADHD og andre diagnoser, og børn, der i det hele taget havde det svært i livet.

Med sin nyeste bog, Opdragelse uden skældud, har han tilpasset eksempler og beskrivelser på "almindelige" børn, men metoden og grundholdningen er stadig den samme: "Børn gør det godt, hvis de kan". Der er ingen børn, der frivilligt vælger at blive skældt ud og udskammet, så hvis de ikke har kompetencerne til at gøre det godt, er det os som forældre, der skal give dem disse kompetencer.

Og det virker! Forhåbentlig kan Ross gennem sin rolige og tålmodige måde at skrive og tale på få dig til at overveje din rolle som forælder og de måder, du plejer at gøre tingene på. Og det er en spændende rejse. En rejse, som vil indebære, at din forståelse for dit barn vokser. Og takket være denne øgede indsigt sker der nogle helt fantastiske ting: Du vil måske begynde at synes bedre om dit barn. Du vil måske få større selvtillid som forælder. Og du vil få en roligere hverdag med dit barn uden en masse ballade og skældud. Sandsynligvis vil du endda få et bedre forhold til dit barn. Måske fordi din empati med dit barn vokser.

At være forælder er en spændende opgave, måske den vigtigste opgave i den voksnes liv. Så der er jo ikke nogen grund til at gøre det til en kedelig opgave. For eksempel ved at gøre vækningen til en god oplevelse i stedet for en kedelig pligt.

for burde vi i Danmark have et forspring, når det handler om at tage humanistisk pædagogisk forskning til os. Men sådan er det desværre ikke. Mens resten af verden er i gang med at flytte sig mod en humanistisk pædagogik, ikke mindst på grund af Ross W. Greenes arbejde, er tonelejet i Danmark blevet hårdere.

Vi taler betydeligt mere om at sætte grænser end om at samarbejde, i magtanvendelsesbekendtgørelsen er muligheden for at bruge vold mod børn blevet udvidet, og ord som curlingforældre er blevet en så integreret del af debatten, at vi tror, at det beskriver en virkelig forældrestil.

Ross W. Greene tog i den første udgave af Det eksplosive barn fat i den forskning, som allerede eksisterede, og som var brudt igennem i 1990'erne, og udviklede egentlige pædagogiske metoder som alternativ til den behaviorisme, der var stort set enerådende i den engelsksprogede verden. Han gjorde den

Ross Greene har en ph.d. i psykologi og er adjungeret lektor ved både Institut for Psykologi på Virginia Tech og det naturvidenskabelige fakultet på University of Technology i Sydney.

lidt langhårede forskning til noget, forældre og pædagoger uden videre kunne tage fat i og lykkes med uden at behøve at fordybe sig i de bagvedliggende tanker i flere år. Det i sig selv er en bedrift. Men han gjorde også den humanistiske pædagogik tilgængelig for både forældre og pædagoger på en måde, så han er svær at komme udenom.

At diskutere adfærdsproblemer hos børn i dag uden at nævne Ross W. Greene er ikke seriøst. Og så er det lige meget, om man er forælder, lærer, pædagog eller psykolog.

## Project Opportunity i Novo Nordisk søger nye medarbejdere

Project Opportunity er et samarbejde mellem Novo Nordisk, Landsforeningen Autisme og Det Nationale Autismeinstitut. Formålet med Project Opportunity er at fremme beskæftigelsen for mennesker med autisme.

I Project Opportunity, Novo Nordisk er to projektstillinger ledige fra 15. maj 2018 - 15. november 2019. Stillingerne er lokaliseret i henholdsvis Novo Nordisk sites i Måløv og Bagsværd. Stillingerne er på 25-30 timer ugentligt. Der forventes at blive udbudt yderligere to stillinger til besættelse i efteråret 2018.

**De enkelte stillinger bliver slået op på Landsforeningen Autismes hjemmeside i løbet af februar/marts måned på: [www.autismeforening.dk](http://www.autismeforening.dk) hvorefter stillingerne kan søges.**

Hold derfor øje med stillingsopslagene!

For at komme i betragtning til en stilling i Project Opportunity, Novo Nordisk skal du have en autismediagnose, kunne arbejde på ordinære vilkår og opfylde de generelle krav til stillingen. Dine kvalifikationer:

- Detaljeorienteret og du går ikke på kompromis med kvaliteten af dit arbejde
- Arbejder systematisk, struktureret og velorganiseret i tydelige rammer for dit arbejde
- Grundighed og præcision
- Kan overskue store datamængder – og se på tværs af dem
- God til data-analyse
- Erfaring med og kendskab til IT, herunder MS Office (Excel og Outlook)
- Taler og skriver engelsk. Det skriftlige arbejdssprog i Novo Nordisk er engelsk.

Din uddannelsesmæssige eller erfaringsmæssige baggrund kan være inden for IT, de naturvidenskabelige fag eller kontor/administration. Der stilles dog ikke krav om specifik uddannelsesmæssig baggrund. Det vigtigste er at du har de efterspurgte kvalifikationer.

Arbejdet udføres i Novo Nordisk IT systemer og du vil som ny medarbejder få en grundig oplæring i et fast samarbejde med 1-2 kollegaer i afdelingen.

### **Stillingerne er målrettet mennesker med autisme.**

Der tages individuelle hensyn til dig i forbindelse med en ansættelse i Novo Nordisk.

Der er en kontinuerlig mentorordning i Project Opportunity med henblik på at sikre din trivsel og et godt samarbejde på arbejdspladsen.

For yderligere information om stillingerne, kontakt faglig leder Linda Schwartz Larsen på Det Nationale Autismeinstitut på telefon 4494 9593. Ansøgning, med CV, til stillingerne sendes ligeledes til Linda Schwartz Larsen på mail: [ls@detnationaleautismeinstitut.dk](mailto:ls@detnationaleautismeinstitut.dk) senest 20. april.





# Ross Greene har en plan - og den virker

Af Bjarke Larsen, journalist

---

”Fælles Proaktiv Problemløsning” kalder Ross Greene den metode, han har udviklet. Centralt i den er tre ’planer’ – tre måder at takle situationen på, hvis man har konflikter med børn eller unge. Og i modsætning til Olsen Banden virker Ross Greenes plan.

## ”Børn gør det godt, hvis de kan.”

Det er grundprincippet for Ross W. Greenes tilgang til at arbejde med udfordrende børn: dvs. børn, der har svært ved at håndtere hverdagens udfordringer, og som derfor reagerer på en måde, der er uhenigtsmæssig. Ikke bare for forældre, lærere og pædagoger, men som regel også for barnet selv.

Ikke fordi barnet gerne vil reagere sådan og gøre det bevidst og målrettet, fordi det er egoistisk, forkælet, manipulerende eller hvilken etiket, man – ofte uden at tænke på det – sætter på barnet. Men fordi det ikke har de nødvendige sociale kompetencer til at reagere anderledes.

Derfor handler det om at finde ud af, hvilke kompetencer barnet mangler eller ikke har i tilstrækkeligt udviklet grad – og så lære ham/hende at meste disse udfordringer.

## At finde løsninger i fællesskab

Samtidig handler det om at finde løsninger på hverdagens mange konflikter og udfordringer, som er acceptable for begge parter. For såvel barnet som den voksne. Og vel at mærke at finde løsningerne i fællesskab. I dialog. Ellers er det et diktat fra den enes side, og så er der ret stor sandsynlighed for, at

problemet ikke er løst på en langtidsholdbar måde. Og slet ikke på en måde, der lærer barnet at tage et medansvar for at finde løsninger, der får hverdagen til at fungere for alle. Uden at barnet får lov til at diktere løsningen, at ”gøre som det passer det”, og uden at den voksne trumfer sin vilje igennem.

Kernen i Fælles Proaktiv Problemløsning er en række konkrete og direkte brugbare anvisninger til, hvordan du som forælder, pædagog, lærer eller psykolog håndterer barnets udfordringer og ønsker i et samarbejde med barnet, og hvordan du foregriber, at der opstår opslidende konflikter og skænderier.

Du lærer, hvordan du lytter og spørger ind til barnets problemer og ønsker – også hvis barnet har svært ved at udtrykke sig præcist.

Du lærer, hvordan du præsenterer dit eget perspektiv og dine egne ønsker for barnet, og hvordan I når



frem til en realistisk løsning, der kan fungere for begge parter. Disse redskaber er guld værd for barnet og teenageren – også når det senere i livet bliver mødt med samfundets krav og forventninger om samarbejde og konstruktiv konfliktløsning.

### Tre slags problemer – tre slags løsninger

Et af kerneelementerne i Fælles Proaktiv Problemløsning er, at Ross W. Greene opererer med tre forskellige planer for, hvordan den voksne reagerer og interagerer med barnet – alt efter hvilken type problem der er tale om.

**Plan A** bruges, hvis det er afgørende vigtigt, at den voksnes løsning bliver gennemført. Her og nu. Hvis barnet f.eks. er ved at løbe ud foran en bil eller stikke ild til gardinerne, er der ikke så meget at raffe om. Her gennemtrumfer den voksne sin vilje uden diskussion.

**Plan C** bruges, hvis det ikke betyder så meget, at barnet får lov til at gøre, som det gerne vil, selv om den voksne måske inderst inde gerne så en anden udgang på sagen. Ellers hvis der er andre problemer, det er vigtigere at takle. Så får barnet sin vilje uden diskussion. Og så kan den voksne eventuelt vende tilbage til emnet senere.

**Plan B** bruges i de tilfælde, hvor det handler om at finde en løsning, der fungerer for begge parter. Ikke bare i dag, men også i morgen. Og i overmorgen. Her indgår barnet og den voksne i en dialog, hvor begge parter ønsker og bekymringer kommer på bordet, og hvor man derpå arbejder sig frem til enighed. Jo flere Plan B-løsninger i hverdagen, jo gladere børn og voksne. Og jo bedre fungerende fællesskab. I klassen og i hjemmet.

### Det virker – på alle

*Fælles Proaktiv Problemløsning*, der tidligere var kendt som Samar-

bejdsbaseret Problemløsning, har vist sig som en af de pædagogiske metoder, der mest effektivt og synligt hjælper børn og unge med forskellige diagnoser som ADHD, autisme, Aspergers syndrom, ODD, ikke-verbale indlæringsvanskeligheder, Tourettes Syndrom, OCD mv.

Men metoden kan med lige så stor fordel anvendes over for "almindelige børn". Det har Ross Greene fokuseret på i sin nyeste bog *"Opdragelse uden skældud"*.

Ross W. Greene var i 20 år tilknyttet afdelingen for psykiatri på Harvard Medical School som klinisk lektor og grundlægger af Institut for Samarbejdsbaseret Problemløsning ved Afdelingen for Psykiatri på Massachusetts General Hospital.

Har du sikret dig billet til dette års SIKON konference 2018?



Bo Hejlskov Elven



Jesper Tynell

Nyheder



Gina Davis

Workshops

Vidensdeling



Olga Bogdashina

# SIKON 2018

30 års jubilæum

Netværk



Judy Eaton

Særprogram  
søndag optakt til  
SIKON 2018

Inspiration



Thomas Bourgeron

Autime-venlig konference



Louise Wille



Monique Post

**SIKON konference 2018**

Tid: 23. og 24. april 2018

Sted: Radisson Blu hotel i

Odense

Læs mere på [www.SIKON.dk](http://www.SIKON.dk) og tilmeld dig i dag.

# Skal din efterskole være med i "Plads til Alle"?

Flere efter-, fri- og kostskoler er velkomne til at blive en del af kredsen. De unge mennesker, der deltager i Plads til Alle, har vidt forskellige profiler, hvilket også afspejler sig gennem de skoler, der i dag udgør PTA. De 11 selvstændige skoler er fordelt på fem specialefterskoler, to frie fagskoler, to 'almindelige' efterskoler samt to udbydere af STU.

Det drejer sig om Faxehus Efterskole, Sputnik, Odsherred Efterskole, Karise Efterskole, Waldemarsbo Efterskole, Efterskolen Østergård, Vordingborgskolen, Sofie Ribbjerg Efterskole, Karise Koncernen, Sorø Fri Fagskole, Idrætsefterskolen Ulbølle og UU-København.

## **Plads til flere.**

PTA er bestemt ingen lukket klub, og efter-, fri- og kostskoler er altid velkomne til at søge om at komme med i kredsen. Der er ingen grund til at skjule, at vi i den grad mangler pladser på "almindelige" kost-, fri- og efterskoler, der vil indgå i vores samarbejde for at skabe især autismevenlige inklusionsmiljøer.

Projekt Plads til Alle er organiseret med en projektleder, en styregruppe og en række aktiviteter i form af uddannelse, vejledning, supervision og netværksdannelse på tværs af de samarbejdende ungdomstilbud. Et af projektets initiativer er at have udviklet en kompetencegivende efteruddannelse målrettet lærere, pædagoger og vejledere indenfor ungeområdet.

Uddannelsen, som udbydes i projektets regi, er tilrettelagt, så den via University College Copenhagen kan løftes til diplomniveau ved at aflevere en skriftlig opgave med fokus på målgruppen. Kurset, som det første år alene var målrettet autisme, er senere udvidet, så autisme og ADHD dækkes ligeværdigt. Kurset har en kapacitet til at uddanne godt 30 medarbejdere fra ungeområdet pr. år.

# Ross Greenes metode gav 'Plads til Alle'

Af Lars Thomsen, Projektleder, UU-København

Denne enkle sætning "Børn gør det godt, hvis de kan" ændrer rigtig meget, hvis den bliver indarbejdet grundigt i den enkelte skoles værdier og i den enkelte medarbejders "mindset".

Ungdomsvejledningen (UU) i Københavns Kommune har sammen med en række (døgn)skoler for unge opbygget et netværk med sigte på faglig opkvalificering, supervision og efteruddannelse. Netværket, som startede i 2006, søger at sikre unge med autisme og ADHD adgang til ophold på efterskoler, hvor målgruppens udfordringer mødes med viden, indsigt og erfaring, og hvor chancen for et vellykket efterskoleophold optimeres for den enkelte. Det er ikke mindst blevet en succes ved at bruge Fælles Proaktiv Problemløsning og Ross Greenes grundholdning om, at "børn gør det godt, hvis de kan".

Udgangspunktet for projektet var, at man i Københavns Kommune stod i et vejledningsmæssigt tomrum, idet mange unge fra målgruppen havde brug for kvalificerede tilbud, inden de var klar til en eventuel start på en egentlig ungdomsuddannelse. Elever fra specialskoler havde ofte brug for at opleve at gå i skole i et blan-det miljø sammen med andre, som ikke havde en autisme- eller ADHD-diagnose, mens en del elever, som havde været enkeltintegreret i en almindelig grundskole, havde brug for et "modningsår" i et miljø, hvor der var forståelse for de udfordringer, det giver at have en autisme- eller ADHD-problematik.

Det lyder let, men det er det ikke. I 2007 udkom "Det eksplosive barn", og bogens grundsætning om, at "børn gør det godt, hvis de kan", blev mantra for vores fællesskab. Denne enkle sætning ændrer rigtig meget, hvis den bliver indarbejdet grundigt i den enkelte skoles værdier og i den enkeltes medarbejders "mindset".

**Det lyder enkelt, men det er det ikke.**

Gang på gang bliver vi "overhalet" af det, Ross Greene kalder Plan A, fordi den plejer at virke. Plan A er den umiddelbare forventning om, at alle unge mennesker opfører sig som forventet i forhold til de krav, der stilles i en hektisk efterskolehverdag. For det gør langt de fleste jo! Men det er netop disse både åbenlyse og skjulte forventninger, vores unge mennesker har svært ved at honorere. Hvis vi ikke insisterer på at forfølge tænkningen om, at "børn/unge/alle! gør det godt, hvis de kan", bliver vi hurtigt fanget i irettesættelser/skældud og automatsætninger som "du kan da nok forstå..." eller endnu værre: himmelvendte øjne og eksklusion fra fællesskabet.

**Hver elev sin plan**

Det er faktisk en meget stor (pædagogisk) udfordring at insistere på plan B: Det, at den enkelte unge menneske skal være en aktiv part-



ner i udformningen af netop de mål, som den enkelte elev arbejder med, så der altid er en nøje afstemning mellem de kompetencer, det unge menneske har, og de krav, vi stiller til dem i deres hverdag.

At vi (sam)arbejder med de unge på døgnbasis, gør ikke udfordringen mindre, og vi har gennem årene arbejdet målrettet på at forstå, afklare og forklare forventninger, som umiddelbart er lettilgængelige for andre (unge) mennesker.

Vi forsøger på skolerne at yde en diskret guidning i det fælles miljø, hvor vi forklarer og italesætter (sociale) forventninger, vi arbejder med proaktive strukturerede samtaler, der skal prøve at være med til at rydde de værste sten af vejen for de unge mennesker, vi insisterer på, at alle gør sig umage, og at der er mange måder at kommunikere på – og vi er stadig, nu 10 år efter "åbenbaringen", meget inspireret af Ross Greene ...!

Ross W. Greene anvendes ofte som konsulent ved såvel almindelige skoler som specialskoler, psykiatriske afdelinger, bofællesskaber, ungdomsinstitutioner og ungdomsfængsler. Han giver forelæsninger over hele verden. Ross W. Greene har desuden skrevet en lang række indlæg, kapitler og videnskabelige artikler om effekten af **Fælles Proaktiv Problemløsning**, diagnosticering og behandling af børn og unge med adfærdsmæssige problemer, stress blandt lærere, og hvordan lærer-elev-forholdet fungerer bedst.





## Autisme i Fokus - intensivt ugekursus for hele familien

Mangler din familie værktøjer til at tackle hverdagen?

Forstår du dit barn med autisme?

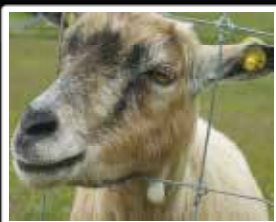
Autisme i Fokus er et intensivt ugekursus for hele familien i det skønne nordjylland - nærmere bestemt Vigsø.

Ugen igennem vil der være fokus på:

- ✓ At give hele familien nye redskaber, teoretiske såvel som praktiske og pædagogiske, til at håndtere hverdagen
- ✓ At give familien en god fælles oplevelse samt oplevelser med andre familier i samme situation
- ✓ At etablere sociale kontakter, danne netværk og udveksle erfaringer



Læs mere på [www.SIKON.dk](http://www.SIKON.dk) og tilmeld dig og din familie allerede i dag.



## Intensivt Mestrings- program for hele familien

En uges mestringsprogram, der giver de voksne i familien værktøjer til at tackle hverdagen og til at forstå deres børn med autisme. Hver formiddag er der undervisning og workshops. Over middag er der socialtræning, fællesaktiviteter, netværksgrupper og samtalegrupper for søskende. Familiens teenagere kan tilbringe ugen i Ungdomslejren, hvor aktiviteterne er målrettet selvstændighed og ungdomsliv. Vi tilbyder børnepasning til de små i familien under alle oplæg.

### Det faglige program indeholder bl.a.

- ✓ **Autisme indefra**
- ✓ **Lov om Social Service**
- ✓ **Skolevægring**
- ✓ **Pædagogiske redskaber**
- ✓ **Piger med autisme**
- ✓ **Konfliktforståelse**

Kurset er handicaprettet og kan søges via § 41. Man kan få hjælp af Landsforeningen Autismes socialrådgiver Ulla Kjer til at søge kurset.

*Prisen dækker kursusoplæg for voksne og børnepasning samt velkomst- og afskedsmiddag. Ekstrapersoner udover 4 deltagere kr. 1850,-. Ungdomslejr fra 13 – 18 år koster kr. 825,-*

### Autisme i fokus

Tid: 30. juni til 7. juli 2018  
Sted: Vigsø Feriecenter  
Pris: Kr. 16.950,- for en uge i feriehus med op til 4 deltagere.

# Gave til medlemmer af Landsforeningen Autisme

Der findes mange bøger om autisme. Mængden af personlige historier, selvhjælpsbøger, praktiske vejledninger og teoretiske refleksioner er stor og den kan være en jungle at finde rundt i.

Alle bøgerne tilbyder en indsigt - men nogle af bøgerne tilbyder mere indsigt, end andre.

Jeg har altid været glad for Lorna Wing og jeg var fuldstændigt "stars strucked" da jeg mødte Lorna til te, første gang i 2010.

Men jeg har aldrig brudt mig om Wings triade. Triaden udpeger en adfærd, der indikerer en diagnose, men den siger intet om, hvorfor det autistiske menneske har adfærden. Eller om, hvilken funktion adfærden har for det autistiske menneske i hverdagen.

Når man kerer sig om autistiske menneskers livskvalitet og om, hvordan de bliver set og mødt af deres klassekammerater, pårørende og af fagfolk, er det nødvendigt at forstå, at deres anderledes adfærd er udtryk for en anderledes neurologi.

Forståelsen gør det muligt at møde mennesket, akkurat som det er, nysgerrigt, uden normative fortolkninger af dets adfærd. Det er her, at Theo Peeters bog giver en indsigt, som jeg til dato ikke har fundet i andre bøger.

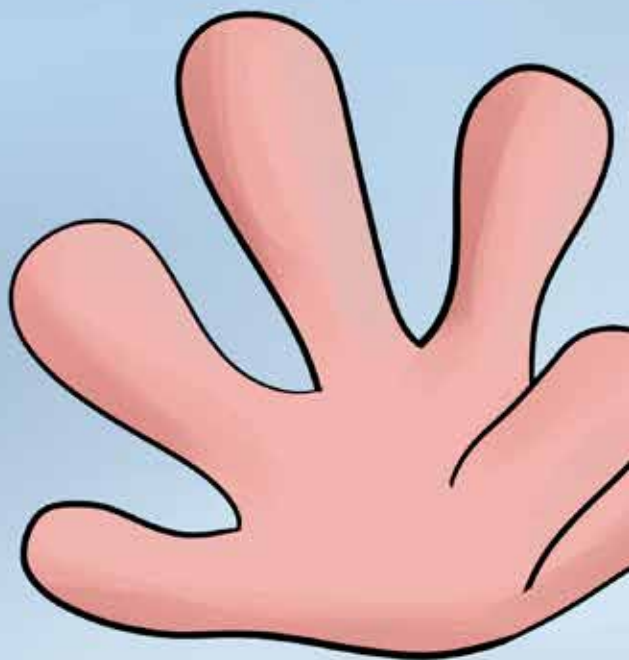
*"Autisme - fra teoretisk forståelse til pædagogisk praksis"* folder teorien helt ud.

Theo Peeters forklarer den komplekse autistiske neurologi med eksempler fra praksis.

Theo beskriver billedligt, hvordan forældre og fagfolks forståelse af den autistiske neurologi kan inkludere, kompensere, imødekomme og anerkende, autistiske mennesker.

Heidi Thamestrup

Læs bogen gratis på  
[videncenterforautisme.dk](http://videncenterforautisme.dk)





# Autisme

Fra teoretisk forståelse til  
pædagogisk praksis

Theo Peeters

VIDENCENTER FOR AUTISME





# Kredsene

## AKTIVITETER

---

### KREDS NORDJYLLAND

#### Generalforsamling og oplæg med Anna Hjorth

**Tid:** Tirsdag den 6. marts, kl. 17.30–22.00

**Sted:** Vejgaard Bibliotek, 1. sal, mødesal 1, Hadsundvej 35, 9000 Aalborg

Dagsorden ifølge vedtægterne, se den på vores hjemmeside [www.autismenord.dk](http://www.autismenord.dk). Efterfølgende afholder autisme- & ADHD konsulent Anna Hjorth foredrag om serviceloven: Kend dine muligheder og rettigheder i det offentlige system.

Gratis – Alle er velkommen. Tilmelding er ikke et krav, men da der vil blive serveret sandwich og kaffe, vil det være rart med en tilmelding senest den 2. marts 2018 via vores hjemmeside under arrangementer.

Ved spørgsmål kontakt os på [info@autismenord.dk](mailto:info@autismenord.dk).

#### Temaaften om autisme for pårørende, bedsteforældre og alle, der har kontakt til et barn/ung med autisme

-Ved autismerkonsulent Dorthe Hölck/Go between

**Tid:** Tirsdag den 20. marts, kl. 18.30–21.00

**Sted:** Skovgårds Hotel, Hovedgaden 26, 9460 Brovst  
Denne aften vil hun beskrive og belyse de grundlæggende kerneområder, der er kendetegnende for autisme. Hun vil via eksempler fra sin praksis give viden om, hvad det kan betyde at leve med autisme.

Deltagelse er gratis, og alle er velkommen. Der bliver serveret kaffe/te og kage i pausen. Tilmelding via vores hjemmeside [www.autismenord.dk](http://www.autismenord.dk) under arrangementer senest den 13. marts 2018.

Ved spørgsmål kontakt Sinne Rørdam på [srj@autismenord.dk](mailto:srj@autismenord.dk) eller på [info@autismenord.dk](mailto:info@autismenord.dk).

#### KREDS BORNHOLM

Formand:

Tomas Schilling ..... Tlf. 42 19 01 22

E-mail: [asfkredsbornholm@gmail.com](mailto:asfkredsbornholm@gmail.com)

#### KREDS FYN

Formand:

Else Worm Jørgensen ..... Tlf. 29 88 87 98

E-mail: [elseworm@gmail.com](mailto:elseworm@gmail.com)

#### AUTISMUFELAGIÐ/KREDS FÆRØERNE

Formand: Heidi Aagaard..... Tlf. +298 509031

E-mail: [formadurin@autisma.fo](mailto:formadurin@autisma.fo)

#### KREDS KØBENHAVN/FREDERIKSBERG

Formand:

Susan Elholm ..... Tlf. 27 14 39 99

E-mail: [tine.heerup@gmail.com](mailto:tine.heerup@gmail.com)

#### KREDS GRØNLAND

Formand:

Karsten Høy..... Tlf. +299 558297

E-mail: [karsten@greenlandholding.com](mailto:karsten@greenlandholding.com)

#### KREDS LIMFJORD

Formand:

Runa Dorph Petersen ..... Tlf. 28 63 49 63

E-mail: [formand@kredslimfjord.dk](mailto:formand@kredslimfjord.dk)

#### KREDS MIDTVEST

Formand:

Søren Dalgaard ..... Tlf. 53 11 31 45

E-mail: [sbd54@youmail.dk](mailto:sbd54@youmail.dk)

#### KREDS NORDJYLLAND

Formand:

Jørn Poulsen..... Tlf. 98 15 32 42

Kontakt telefon: ..... Tlf. 30 25 92 10

E-mail: [jp@autismenord.dk](mailto:jp@autismenord.dk)

#### KREDS NORDSJÆLLAND

Formand:

Allan Jensen ..... Tlf. 29 21 97 20

E-mail: [allanjensen51@hotmail.com](mailto:allanjensen51@hotmail.com)

#### KREDS ROSKILDE

Formand:

Rune Gamby

E-mail: [rune@au10sme.dk](mailto:rune@au10sme.dk)

# Kredsene

## AKTIVITETER

### Mets Aspie World

**Tid:** Torsdag den 12. april, kl. 19.00–22.00

**Sted:** Vejgaard Bibliotek, 1. sal, mødesal 1, Hadsundvej 35, 9000 Aalborg

20-årige Mette Borchert Vahlun fortæller om, hvordan hun som ung kvinde på spektret oplever og sanser verden på godt og ondt. Hun fortæller om et liv, der har budt på mange sejre, men også mange nederlag. Deltagelse i arrangementet er gratis, og alle er velkommen. Tilmelding via vores hjemmeside senest den 5. april 2018. Ved spørgsmål kontakt os på [info@autismenord.dk](mailto:info@autismenord.dk).

### Brætspilscafé

**Tid:** Lørdag den 14. april, kl. 13.00–17.00. Man er fri til at gå, når interessen eller kræfterne er brugt op.

**Sted:** Kanalhuset, Damstræde 48, 9220 Aalborg Øst Målgruppen er børn fra 10 år, unge, voksne og deres pårørende. Det er tanken, at vi hygger os sammen i en afslappet atmosfære og lærer hinanden bedre at kende, mens vi spiller vores yndlingspil – og lærer hinanden nye spil. Deltagelse er gratis, og alle er velkommen. Foreningen er vært med kaffe/te, saftvand, brød og frugt.

Tilmelding via vores hjemmeside – senest den 7. april 2018. Ved spørgsmål kontakt [info@autismenord.dk](mailto:info@autismenord.dk)

## KREDS MIDTVEST

### Autismevenligt restaurantbesøg

**Tid:** Tirsdag den 6. marts 2018, kl. 17.30–21.00

**Sted:** Gæstgivergården Phønix, Sønderlandsgade 21, 7500 Holstebro.

Med fagligt indlæg af Berith Høstrup, klinisk diætist med speciale i gode madoplevelser for personer og

familier med autisme. Der vil også være mulighed for en kort, individuel samtale med Berith Høstrup. Pris: kr. 50,- pr. person (eksklusiv drikkevarer).

### Generalforsamling

Den ordinære generalforsamling afholdes

**Tid:** Mandag den 12. marts 2018, kl. 19.30–21.30.

**Sted:** Langvadbjerg, Ringkøbingvej 108a, 7400 Herning

Dagsorden ifølge vedtægterne

### Verdens Autismedag

Kreds MidtVest markerer Verdens Autismedag.

**Tid:** Fredag den 6. april 2018, kl. 09.00–15.00

**Sted:** Langvadbjerg, Ringkøbingvej 108a, 7400 Herning

Flere oplysninger om arrangementer oplyses så vidt muligt på vores hjemmeside [www.kredsmidtvest.dk](http://www.kredsmidtvest.dk) og i invitationer, der sendes ud pr. mail.

Hvis du skifter mail, så husk at ændre denne via Landsforeningen Autismes hjemmeside under medlemskab/ adresseændring.

For nærmere information ring til kontaktperson Jane Jensen på tlf. 53 11 31 49.

## KREDS ØSTJYLLAND

### Grøn aften

**Tid:** Tirsdag den 6. marts 2018, kl. 19.00–21.30

**Sted:** Psykiatrisk Auditorium, indgang 30, Skovagervej 2, 8240 Risskov

Grøn aften er et arrangement, der henvender sig til forældre og andre pårørende, hvis børn har fået en diagnose. Tilmelding til [info@autismeoj.dk](mailto:info@autismeoj.dk) senest dagen før.



#### **KREDS STORKØBENHAVN NORD**

Formand:  
Guri Spiegelhauer ..... Tlf. 28 18 19 74  
E-mail: guspi@xline.dk

#### **KREDS STORSTRØM**

Formand:  
Sabine Hagens  
E-mail: post@akzent.dk  
AS-repr.:  
Line Mackenhauer  
E-mail: lima44@live.dk

#### **KREDS SYDVESTJYLLAND**

Kontaktperson:  
John Olesen ..... Tlf. 22 18 49 08  
E-mail: birgitogjohnlesen@privat.dk

#### **KREDS SØNDERJYLLAND**

Formand:  
Kirsten Krohn Normann ..... Tlf. 26 41 53 62  
E-mail: kontaktlaks@gmail.com

#### **KREDS TREKANTEN**

Formand:  
Dorte Schandorph Jensen ..... Tlf. 29 67 00 67  
E-mail: dortesjens@mail.dk

#### **KREDS VESTEGNEN**

Formand:  
Brian Andersen ..... Tlf. 30 55 58 42  
E-mail: vestegnen@autismeforening.dk

#### **KREDS VESTSJÆLLAND**

Formand:  
Stina Lund ..... Tlf. 50 58 78 89  
E-mail: stina.lund.lakv@outlook.dk

#### **KREDS ØSTJYLLAND**

Formand:  
Marianne Banner ..... Tlf. 50 43 83 61  
E-mail: marianne\_banner@yahoo.dk  
AS-repr. voksne:  
Jane Hellkvist ..... Tlf. 30 20 38 94  
AS-repr. børn:  
Elsebeth Svane ..... Tlf. 86 21 06 06

# Kredsene

## AKTIVITETER

---

### **Temadag: At slippe grebet og gribe forandringen - Når ens barn flytter hjemmefra**

**Tid:** Lørdag den 17. marts 2018, kl. 9.30-16.00

**Sted:** Lyngåskolen, Graham Bellsvej 1, 8200 Århus N

En temadag til dig, der har brug for inspiration og guidning ift. de overvejelser, der er i overgangen, inden den unge flytter hjemmefra.

Pris for medlemmer: kr. 100,- , alle andre kr. 200,-.  
Tilmelding senest den 10. marts 2018 på  
info@autismeoj.dk.

Læs mere om det på [www.autismeoj.dk](http://www.autismeoj.dk).

### **International Autismedag**

Da 2. april 2018 er påskedag, flytter vi vores arrangement til den 10. april, kl. 19.00-22.00.

Debataften om de udfordringer, vi møder indenfor autismeområdet. Oplæg ved Landsformand Heidi Thamestrup. En aften for både fagfolk, kommunalt ansatte og ikke mindst familier med autisme som livsvilkår, som bor i Østjylland.

Tilmelding: Inden den 5. april 2018 på mail  
Info@autismeoj.dk. Gratis adgang.

(Stedet bliver i Århus, adressen kommer senere.) Husk at følge med på [www.autismeoj.dk](http://www.autismeoj.dk).

## KREDS SYDVESTJYLLAND

### **Bedsteforældre kursus**

**Tid:** Søndag den 8. april, kl. 10.00-14.00

**Sted:** Vindrosen, Exnersgade 4, 6700 Esbjerg.

Kursus i autisme for bedsteforældre med børnebørn med en autisme-diagnose.



# Kredsene

## AKTIVITETER

---

Børnepsykolog Mette Munck holder oplæg og vil derefter svare på spørgsmål. Mette har blandt andet arbejdet på børnepsykologisk sygehus i Esbjerg.

Vi starter med rundstykker og kaffe – og der vil være en sandwich og en sodavand i pausen.

Pris: kr. 75,- per person.

Tilmelding senest tirsdag den 3. april, der er plads til ca. 30 personer, og det er først til mølle. Tilmelding og spørgsmål ved Hanne på [H.C.Kristensen@youmail.dk](mailto:H.C.Kristensen@youmail.dk) eller på tlf. 22 67 58 39.

Pengene kan overføres til konto-nr. 5385-244760 eller betales på dagen. Husk navn ved overførsel.

### Indbydelse til spisning/foredrag og generalforsamling

Kom til spisning, foredrag og generalforsamling i autisめforening Kreds Sydvestjylland.

**Tid:** Onsdag den 7. marts, 2018, kl. 18.00.

**Sted:** Jerne kro, Fredensgade 28, 6705 Esbjerg Ø.

Vi starter med spisning. Vi skal have wienerschnitzel plus tilbehør. Hanne Jensen og Marije Jacobsen fra kredsene fortæller derefter og viser slides fra det foredrag af Temple Grandin, som de var til.

Derefter er der generalforsamling. Dagsorden ifølge vedtægterne. Se hele dagsordenen på vores hjemmeside [www.kredssydvest.dk/](http://www.kredssydvest.dk/).

Tilmelding senest den 25. februar 2018 til Hanne på [h.c.kristensen@youmail.dk](mailto:h.c.kristensen@youmail.dk) eller 75 45 19 04.

## KREDS SØNDERJYLLAND

### Anne Skov Jensen - Foredrag

**Tid:** Torsdag den 15. marts 2018, kl. 18.30-20.30

**Sted:** Haderslevvej 3, 6200 Aabenraa

Kom og hør Anne Skov Jensen, der er kendt fra DR-serien "De skjulte talenter". Anne er en fantastisk formidler af insiderviden. Hun er diagnosticeret med Aspergers og ADHD. Foredraget er for forældre og andre pårørende, lærere, pædagoger, sagsbehandlere og alle, der er interesseret i autisme.

Pris: kr. 50,-.

Tilmelding på [www.aabenraabib.dk/arrangementer/foredrag-debat/anne-skov-jensen](http://www.aabenraabib.dk/arrangementer/foredrag-debat/anne-skov-jensen). Kontaktperson: Britta Rosen Bendixen, tlf. 20 82 42 52

## KREDS STORKØBENHAVN NORD

Hold øje med Landsforeningen Autismes hjemmeside under "Kreds Storkøbenhavn Nord", hvor kommende arrangementer slås op.

Via hjemmesiden kan du også tilmelde dig vores nyhedsbrev. Så får du besked i din indbakke, når vi åbner for tilmelding til kommende arrangementer.



## LANDSFORENINGEN AUTISMES HOVEDBESTYRELSE

Formand:

Heidi Thamestrup .....Tlf. 26 20 16 58

Næstformænd:

Bernd Weibek.....Tlf. 24 24 63 99

Brian Andersen.....Tlf. 30 55 58 42

Hovedbestyrelse:

Christian Steward-Ferrer

Michael Weyand.....Tlf. 51 33 96 65

Kim Hansen.....Tlf. 56 48 08 89

Kristina Kristensen.....Tlf. 40 53 71 37

Peter K. H. Nielsen.....Tlf. 20 74 66 08

Stina Lund

Peter Jensen

Kathe Johansen

## AUTISME- OG ASPERGER- FORENINGEN FOR VOKSNE

Formand: David Facius

Alle henvendelser til Autisme- og Aspergerforeningen for voksne, skal i øjeblikket ske på Landsforeningen Autismes telefon.

## DIN KREDS

Husk at du altid kan gå ind på din kreds hjemmeside, hvor du kan finde og læse mere om de arrangementer, din kreds har planlagt.

Husk at holde din mailadresse opdateret så vi kan sende dig gode tilbud om foredrag, nyheder og aktiviteter.

Find din kreds på [autismeforening.dk](http://autismeforening.dk)

# Kredsene

## AKTIVITETER

---

## KREDS KØBENHAVN/ FREDERIKSBERG

### Mød kvinden bag Mets Aspie World

**Tid:** Tirsdag den 10. april 2018, kl. 19.00-21.00

**Sted:** Vanløse Kulturhus, Jernbane Allé 38,  
2720 Vanløse

20-årige Mette Borchert Vahlun kommer og fortæller os om, hvordan hun som ung kvinde på spektret oplever og sanser verden på godt og ondt.

Læs mere om arrangementet på vores hjemmeside [www.autismeforeningkbhfrb.wordpress.com](http://www.autismeforeningkbhfrb.wordpress.com).  
Alle er velkommen.

## KREDS BORNHOLM

### Kreds Bornholm afholder ordinær generalforsamling

**Tid:** Den 9. marts 2018, kl. 15.00 til 17.00.

**Sted:** Vennepunktet, Østergade 54 I Rønne.

Der vil blive serveret kaffe og kage.

Punkter til dagsorden skal være bestyrelsen i hænde senest den 2. marts 2018.

Venlig hilsen bestyrelsen.



## FÆLLES PROAKTIV PROBLEMLØSNING

Ross W. Greene har oprettet organisationen Lives in the Balance (<https://www.livesinthebalance.org/>), hvor han sammen med en gruppe medarbejdere udbreder kendskabet til sine teorier, som han har samlet i begrebet Fælles Proaktiv Problemløsning, efter at han tabte en copyright-retssag om retten til udtrykket Samarbejdsbaseret Problemløsning, som han først brugte sammen med en tidligere samarbejdspartner.

### Bøger af Ross Greene

Ross W. Greene har skrevet tre bøger om emnet:

***Det Eksplosive Barn*** er en generel indføring i Samarbejdsbaseret Problemløsning og især målrettet forældre og pædagoger.

***Fortabt i skolen*** giver lærere og pædagoger konkrete værktøjer i hverdagen.

***Opdragelse uden skældud*** er til børnefamilier, der ønsker færre konflikter i hverdagen.

Bøgerne er alle udgivet på dansk af Forlaget Pressto.

### LANDSFORENINGEN AUTISMES SEKRETARIAT

Banestrøget 19, 2630 Taastrup  
Tlf. 70 25 30 65  
kontor@autismeforening.dk  
www.autismeforening.dk

Sekretariatet har åbent 9.00-12.00 samt 13.00-15.00 alle hverdage.  
Socialrådgiveren har åbent for telefonrådgivning: Mandag, torsdag og fredag kl. 9.00-12.00 samt tirsdag kl. 16.00-19.00.  
Onsdag lukket.

Landsformand Heidi Thamestrup  
Tlf. 26 20 16 58 / [formand@autismeforening.dk](mailto:formand@autismeforening.dk)  
Arbejdsområder: ledelse, policy, redaktør, Tvangsbehandlingsnævnet, Autism Europe, børn og unge, Ankestyrelsens Praksisudvalg, Projekt Opportunity, VISOs faglige bestyrelse

Sekretariatschef Lars Grønlund  
Tlf. 30 53 34 52 / [l-g@autismeforening.dk](mailto:l-g@autismeforening.dk)  
Arbejdsområder: IT, administration, Protektorat og SIKON konferenceseekretariat

Økonomimedarbejder Helle Bach  
Tlf. 31 71 05 81 / [bogholder@autismeforening.dk](mailto:bogholder@autismeforening.dk)  
Arbejdsområder: budget/regnskab, økonomistyring, personaleadministration

Socialrådgiver Ulla Kjer  
Tlf. 70 25 30 68 / [social@autismeforening.dk](mailto:social@autismeforening.dk)  
Arbejdsområder: rådgivning, vejledning, artikler og foredrag

Kursussekretær Maria Frostholt  
Tlf. 20 57 63 30 / [kursus@autismeforening.dk](mailto:kursus@autismeforening.dk)  
Arbejdsområder: kursussekretær, SIKON's kurser og konference

Kommunikationsmedarbejder Fie Hviid.  
Tlf. 29 25 94 52 / [fie@autismeforening.dk](mailto:fie@autismeforening.dk)

Adskillelse af sanser indtryk er ikke  
for alle. Hvis du synes, at  
folk med autisme indimellem ser  
indelukket eller sure ud, skulle  
du bare tage at se dig selv igen.

